

2. GAIA: KAZETARIEN ANTOLAKETA KOLEKTIBO GISA

SARRERA:

Tradizioz, jarduera jakin bat lanbide gisa aitortzea zenbait betekizuni lotuta egon da:

1. Prestakuntza edo heziketa arautua, berariazkoa eta aitortua. Heziketa hori lanbidean jarduteko ezinbestekoa da.
2. Lanbidea barrutik arautzen duen antolaketa propioa, bereziki lanbidearen sarbidea eta funtzionamendua.
3. Etika profesional bat (deontologia), jokabide kode deontologiko batean islatzen dena.
4. Jarduera gauzatzean norberaren autonomia maila handia izatea.

Kazetaritza, lanbidea ala ofizioa?:

- Dauden proposamenen artean batek ere ez du zehazten kazetari jarduera lanbidetzat har daitezkeen ala ez.

Harluxet Hiztegi Entziklopedikoaren definizioak:

- **Ofizio:** Lanbidea, ogibidea, bizibidea ateratzeko balio duen jardun jakina.
- **Lanbide:** Bizibidea ateratzeko balio duen jarduera jakina.

Kazetaritzaren definizioa:

- Izatez, ez dago kazetaritzaren legezko definiziorik.
- Era berean, ez da aurreikusten *araututako 36 lanbideen* artean, hots, lege edo legegintzako arau batek zehaztutako baldintza batzuen bidez bakarrik burutu daitezkeenak.

Legeak araututako lanbideetako batzuk:

Farmazialaria
Medikua
Logopeda
Fisioterapeuta
Arkitektoa
Ingeniaria
Abokatua
Prokuradorea...

Definizioak Harluxet hiztegian:

Kazetaritza:

Kazetariaren jarduera edo lanbidea.

Kazetaria:

Komunikabideetan (irradi, telebista, egunkari, eta abarretan), bereziki albiste zerbitzuetan, lan egiten duen profesionala.

RAEren hiztegia:

Kazetaritza:

Informazioa hartzea eta tratatzea, idatziz, ahoz, ikusiz edo grafikoki, edozein forma eta aldaeratan.

Kazetaritza ikasketak edo karrera.

Kazetaria:

Kazetaritza jarduteko legez baimendutako pertsona.

Egunkari edo ikus entzunezko hedabide batean informazioko edo iritzia sortzeko zeregin literario edo grafikoetan profesionalki aritzen den pertsona.

- Europan ere ez dago erreferentziarik kazetariak bete behar dituen betekizunei buruz, eta hori ulergarria da neurri batean, Europar Batasuneko herrialdeetan dauden ordenamenduak askotarikoak baitira.
- Europako Kontseiluak kazetaritza jotzen du "modu erregularrean edo profesionalean, edozein masa komunikabide erabiliz, jendeari informazioa bildu eta zabaltzen dion edozein pertsona fisiko edo juridiko".

Beste definizio batzuk ere badaude...

- Kazetarien Nazioarteko Erakundearena (OIJ) eta UNESCOrena: "...edozein nazionalitatetako edozein pertsona, ordaindutako lanpostu finkoa duena, hala nola zuzendari, erreportari, argazkilari, prentsako, irratiko, telebistako edo filmatutako albiste zerbitzuko teknikari edo kameralaria, bere lanbidean arau etiko profesionalak betez aritzen dena; lanbide jarduera hori eguneroko edo aldizkako argitalpen, prentsa agentzia, irradi, telebista edo zinema zerbitzuetan informazioa, iritzia, ikasketak eta abar bilatu, jaso edo ematean datza.

Kazetariaren definizioa Espainiako Kazetarien Elkarten Federazioaren (FAPE) estatutuetan:

- Kazetaritza hartuko da Espainiako edo titulazio homologatua duen atzerriko edozein unibertsitateko fakultate batek emandako Kazetaritzako, Informazio Zientzietako edo antzeko izendapenez emandako titulu baten jabe dena (lizentziatura), bai eta jada desagertuta dauden kazetaritza eskolek emandako kazetari titulua dutenak eta estatutu hauek onartzeko unean FAPEren Kazetarien Erregistro profesionalean inskribatuta agertzen direnak ere.

1. AURREKARIAK

- XX. mendearen hasierara arte ez zegoen kazetarien berriazko interesen defentsa kolektiborako erakunderik.
- Kazetariak klaseko sindikatuetan barne zuten elkartzeko aukera bakarrenetakoa, gainerako langileekin bereizketak berezirik egin gabe.
- Estatuaren testuinguruan, gutxieneko ordezkariak zuten sindikatuen faltan, XIX. mendearen amaieran eta XX. hasieran sortu ziren lehenengo elkarteak.
- Halaber, XX. mendearen lehen herenean, Europan eta AEBetan lehen sindikatu profesionalak agertu ziren.
- Estatuan lehen elkarte Liga de la Prensa Malagueña izenekoa izan zen (1877).
- Euskal Herrian, Donostiakoa 1910ean sortu zuten eta Bilbokoa 1911. urtean.
- Erakunde horietako gehienek prekarietate handia zuten, eta, beraz, denbora tarte laburretan sortu eta desagertzen ziren.
- Bigarren mende laurdenetik aurrera, ordea, egonkortasun handiagoa lortu zituzten.

- Egungo Espainiako Kazetarien Elkarten Federazioa (FAPE) Santanderren jaio zen 1922an Espainiako Prentsa Elkarten Federazioa izenarekin.
- Garai horretan, bertan bildutako elkarteek betetzen zituzten eginkizunen artean ez zegoen kazetarien interes profesional eta ekonomikoen defentsa.
- Izan ere, bere lehen presidentea argitaletxeen munduko enpresaburu bat izan zen, kazetariak planteatutako aldarrikapenen aurkako jarrera irmoa zuena.
- Elkarte horien eginkizunak asistentzialak baino ez ziren, gaixotasunen bat izanez gero elkartekideei laguntzeko, edo, heriotzaren bat gertatuz gero, haien familiei laguntzeko.
- Hala ere, FAPERen sorreran bertan kazetarien interes profesionalak defendatzeko inongo ekimenik ez zegoenez, aurkako ahotsak entzun ziren.
- FAPE Kazetarien Nazioarteko Federazioan (IFJ FIP) sartu zen 1927an.
- 1978ko Konstituzioan sindikatuak legeztatu baziren ere, ez zen kazetarien sindikatu propiorik eratu 1993ra arte, Katalunian.

2. ANTOLAKETA-SISTEMAK GAUR EGUN

2.1 ELKARTEAK

- Zuzenbide pribatuko erakundeak dira (partikularren arteko harremanak arautzen dituzten arauak sortuak), eta, beraz, haien erabakiek bazkideei baino ez diete eragiten.

Bi eredu bereiz daitezke:

- Berariazko izaera duten elkarteak (edo helburu mugatukoak).
- Maila orokorreko elkarteak.

a) Berariazko elkarteak:

- Beren baitan beren jarduera esparru, arlo edo alderdi zehatz eta jakinetan garatzen duten profesionalak hartzen dituzte, eta beren bazkideentzako hobekuntzak lortzea dute helburu ia eskusiboki.
- Eskakizunak oso mugatu eta zehatzak izanik, zailtasunak dituzte kazetarien kolektibo osoan entzute handia izateko.

Adibideak:

- Euskadiko Prentsa eta Telebistako Informatzaile Grafikoen Elkarteak.
- Legebiltzarreko Euskal Kazetarien Elkarteak.
- Asociación de Periodistas de Información Económica (APIE).
- Asociación Iberoamericana de Periodistas Especializados y Técnicos (APIET).
- Kazetaritza Digitalaren Elkarteak.
- Ingurumen informazioko Kazetarien Elkarteak.
- Arabako / Bizkaiko / Gipuzkoako Kirol Prentsaren Elkarteak.

b) Maila orokorreko elkarteak:

- Kazetari guztien jardunbidean hobekuntzak lortzen saiatzen dira –bazkide izan edo ez–, lan eta profesional mailatan.

- Era askotakoak izan daitezke, tradizioaren, lurraldetasunaren eta beste aldagai batzuen arabera.
- Estatuan, tradizioz, aldi berean lan eta profesional mailako funtzioak bete egin dituztenak dira.
- Hala ere, beren ordezkatzeko maila ez da beste herrialde batzuetako antzeko erakundeen eta sindikatuen mailara iritsi, hainbat arrazoi direla medio...
 - Denbora luzez, erregimen frankistak bere interes politikoen alde erabili zituen.
 - Egitura, oro har, probintziakoa edo tokikoa dute, Estatuaren konfigurazio autonomikoa alde batera utzita.
 - Kazetarien idiosinkrasia tradizionala, erakunde kolektiboetako kide izateko mesfidati.

Adibidea, Euskal Kazetarien Elkarte:

- 600 kazetari inguru biltzen ditu.
- Bilbon du egoitza..

Espainiako Kazetarien Elkarten Federazioa (FAPE):

- 1922an sortua zen, orduan zeuden probintzia mailako erakundeak biltzeko asmoz.
- Frankismoaren garaian eta ondorengo urteetan (1982ra arte) FAPE sasi ofiziala zen: derrigorrezko kazetarien txartel ofiziala ematen zuen eta kazetari guztien errolda ofizialaz ere arduratzen zen.
- 1993an estatutu berriak onartu eta kode deontologikoa ere onartu ziren.
- Gaur egun, FAPE Estatuko Kazetaritzaren erakunderik adierazgarriena da: 49 elkarte federatu (maila orokorrekoak) eta beste 17 elkarte (berariazkoak) biltzen ditu, guztira 19.000 profesional baino gehiago ordezkatzeko dituztenak.
- Madril du egoitza.

FAPEren estatutuetan jasotako funtzioetako batzuk:

- Informazio eta adierazpen askatasunaren aldeko ekimen eta jokabideak sustatzea.
- Kazetaritzaren jardueran printzipio deontologikoak betetzen direla zaintzea.
- Kazetarien ospea, duintasuna eta interesen defentsan jardutea.
- FAPEko Kazetarien Erregistro Profesionalari eustea eta kazetari lanbidea egiaztatzen duten txartelen kudeaketa.
- Behar izanez gero, lanbide jardunean lehiakortasun desleiala eta interes gatazkak saihestu eta, hala badagokio, salatzea.
- Beste herrialde batzuetako kazetarien erakundeekin harremanak ezartzea.

2.2. SINDIKATUAK

- Sindikatua da nazioarteko kazetarien antolaketa kolektiborako modurik hedatuena.

Nazioarte mailako adibideak:

- AEBetako Society of Professional Journalists.
- Frantziako Syndicat National des Journalistes.
- Erresuma Batuko National Union of Journalists.
- Italiako Federazione Nazionale della Stampa Italiana.
- Portugalgo Sindicato dos Jornalistas.

Kazetariak Espainiako sindikatuen barruan:

- Espainiako Konstituzioaren 7. artikulua arabera “Langileen sindikatuek [...] lan egiten dute beraien dagozkien interes ekonomiko eta sozialak babestu eta sustatzeko. Haien sorrera eta jarduerak askeak dira, Konstituzioa eta legeak errespetatuz. Haien barne egiturak eta jardunbideak demokratikoak izan beharko dute”.

Estatu espainiarreko sistema sindikalaren abantaila nabaria:

- Sindikatuek legezko gaitasuna dute lan eta lanbide mailako gaiak eta arazoak patroiekin kolektiboki negoziatzeko, edo greba eskubidea gauzatzeko, elkarrekin eta elkargoez ez bezala.

Bi eredu:

- a) Sindikatu orokorretako elkartzeko edo sailak.
- b) Sindikatu profesionalak ('independentek').

a) Sindikatu orokorretako elkartzeko edo sailak:

- Estatuan, sindikatu nagusien izaera eta konfigurazio era eragozpen handia izan daitezke kazetari gehienak ordezkatu eta defendatzeko: ikuspegi ideologikoak eta klase sindikatuen printzipioek kolokan jar ditzakete haien neutraltasuna eta independentzia.

Hiru dira elkartzeko garrantzitsuenak:

- ELAko Komunikazio, Paper eta Arte Grafikoen Federazioa, 'Gizalan' sailaren barruan.
- Euskadiko Langile Komituetako (CCOO) 'Herritarrentzako Zerbitzuen Federazioa'.
- UGTko 'Agrupación de Periodistas'.

b) Sindikatu profesionalak:

- Kazetaritzaren arloan soilik jarduten dutenak dira.
- Ustez, beste edozein erakunde edo ideologiarikiko 'independentek' dira.

Garapena:

- 1978ko Konstituzioa aldarrikatu ondoren, Estatu kazetarien lehen sindikatu propioa Kataluniako Kazetarien Sindikatua (SPC) izan zen, 1993an eratu zena.
- Espainian sortu zen kazetarien bigarren sindikatu espezifikoa Madrilgo Kazetarien Sindikatua (SPM) izan zen, 1999an eratu zena.
- Ondoren, antzeko sindikatuak sortu dira beste autonomia erkidego batzuetan. Ordezkaritza handiena dutenak Federazio batean daude bilduta: Kazetarien Sindikatuen Federazioan (FeSP).

Adibidea: Kataluniako Kazetarien Sindikatuaren helburuak:

- a) Nazio Batuetako Giza eskubideen Aldarrikapen Unibertsalean eta Espainiako Konstituzioan aitortutako informaziorako eskubidea defendatzea.
- b) Kideen ordezkaritza eta haien interes ekonomikoak, sozialak, lanekoak eta profesionalen babesa eta sustapena –batez ere, erredakzioko estatutuen sustapen eta defentsa–.
- c) Kideen arteko elkartasuna sustatzea, asistentzia izaerako zerbitzu komunak sustatuz eta sortuz.
- d) Bere kideentzat hobekuntza sozial eta ekonomikoa lortzeko beharrezkoak diren neurri egokien ezarpena.

Kazetarien Sindikatuen Federazioa (FeSP):

- 2001ean sortua.
- Jarduera eremutat beren autonomia erkidegoak dituzten sindikatu profesionalak biltzen ditu.
- Sindikatu hauek haien diru sarrerarik gehienak informazioa landuz, edozein euskarritan (prentsa idatzia, ikus entzunezkoak...), lortzen dituzten langileak afiliatu daitezke, titulazioa kontuan hartu gabe.
- Afiliatuetatik at gelditzen dira kontratatzeko edo kaleratzeko gaitasuna duten karguak (normalean zuzendaritzako taldekideak), baita enpresetako administrazio kontseiluak osatzen dituztenak, baldin eta langileen ordezkari gisa ez badira ==> Klaseko sindikatu profesional gisa aurkezten dute euren burua.
- FeSP eko sindikatuak, guztira, 2.700 afiliatu baino gehiago dituzte (sindikatu orokorrek baino hiru aldiz gehiago, haien datuen arabera).
- 300 bat delegatu sindikal dute.
- Bartzelonan du egoitza.

Federazioa osatzen duten sindikatuak:

- Sindicat de Periodistes de Catalunya – (1993an sortua, Estatuko lehena)
- Sindicato de Periodistas de Madrid
- Sindicato de Periodistas de Andalucía
- Sindicat de Periodistes de les Illes Balears
- Sindicato de Profesionales de la Información de La Rioja
- Unión de Profesionales de la Comunicación de Canarias
- Sindicato de Xornalistas de Galicia

FeSPen estatutueta jasota dauden zenbait funtzio:

- Nazio Batuetako Giza eskubideen Aldarrikapen Unibertsalean aitortutako informaziorako eskubidea defendatzea.
- Kazetarien interes ekonomikoak, sozialak, lanekoak, profesionalak eta kulturalak defendatzea eta sustatzea.
- Erredakzioko Estatutuen, Kode Deontologiko komunaren eta Informazioaren Kontseilu Orokorraren ezarpenaren sustapena.
- Kazetarien egile eskubideak babestea.
- Kazetarien Estatutu Profesionalaren eredia sustatzea eta defendatzea, komunikazio enpresetan dituzten lan baldintzak eta baldintza profesionalak Estatu osoan arautzeko, eredu gisa.
- Esparru horretan, bereziki kazetari laguntzailearen lege erregulazioa lan araubide orokorraren barruan sustatzea, eta haien lanaren berezitasunak aintzakotzat hartzea.
- Benetako genero berdintasuna bultzatzea lanbidean, bai erantzukizun handiko postuetan sartzeko baita soldata kontuetan ere.

- Informazio profesionalen sindikatuen sorrera sustatzea halakorik ez dagoen Autonomia Erkidegoetan, eta profesional horiek zuzenean ordezkatzeta, erakunde horiek eratu arte.
- Espezialitate guztietako kazetarien etengabeko prestakuntza sustatzea.
- Iturrien eskuragarritasuna eta kazetarien tratamenduarekiko errespetua babestea.

Kazetarien Nazioarteko Federazioa (IFJ-FIP):

- 1926an Parisen sortua, mundu mailan kazetarien egoera hobetzeko helburuaz. Gaur egungo eran 1952tik dago eraturik.
- Mundu mailan hedatuen dagoen kazetarien erakunde adierazgarriena da.
- 140 herrialdeko 600 bat mila kazetari ordezkatzten ditu, gehienak europarrak.
- 163 erakunde profesional eta sindikalen federazio bat da, munduko ehun bat estatutan zehar.
- Ez du berezko ideologia politikorik.
- Sindikatuaz gain, antolatzeke beste modu batzuk ere onartzen ditu, enplegatzaileak (editoreak...) bere baitan onartzen ez badituzte.
- Kazetariak ordezkatzten ditu nazioarteko esparru sindikalean (Nazioarteko Lan Erakundean).
- Estatu mailan, bere barruan daude FAPE, Kazetarien Sindikatuen Federazioa (FeSP), eta ELA eta CC.OO. sindikatuen komunikazio atalak ere.
- Bruselan du egoitza nagusia.

IFJ-FIPen printzipio eta helburu nagusiak:

- Kazetarien eskubide eta askatasunak babestea eta indartzea.
- Informazio askatasuna, komunikabideen askatasuna eta kazetaritzaren independentzia errespetatzea eta defendatzea, bereziki kazetarien eskubideen urraketak ikertzeko eta kontrolatzeko jardueren bidez.
- Kazetarien maila profesionala hobetzea eta kazetaritzaren eta kazetaritza prestakuntzaren arloko arau zorrotzak sustatzea.
- Kazetari guztien lan eta gizarte baldintzak hobetzea, eta negoziatio kolektiboetan erakunde sindikalei laguntza ematea.
- Demokrazia editorialara sustatzea.
- Kazetarien eta kazetari lanbidearen gizarte eginkizuna sustatzea, bereziki haien ekarpena demokrazia eta askatasunarekiko.
- Kazetarien segurtasuna bermatzeko ekintzak koordinatzea.
- Egile eskubideen eta nazioarte mailako diru bilketa sistemen alde ekitea.
- Berdintasuna kazetaritzaren barruan sustatzea eta kide diren sindikatuak helburu hori aurrera eramane dezaten bultzada ematea.

2016ko Kongresuan onartutako helburu berriak:

- Gorrotoaren diskurtsoari aurre egitea.
- Iturrien babesaren alde, eta gobernuen eta korporazioen aldetik mota guztiko datuen atxikipenaren aurka borrokatzea.

IFJ-FIPen Nazioarteko Prentsa Txartela eta haren baliagarritasuna:

- Kazetariak azkar antzeman daitezkeen akreditazioa behar dute beren jardunean.
- IFJ FIPen Nazioarteko Prentsa Txartelak behar hori betetzen du mundu osoan duen aintzatespena dela medio, eta 130 herrialde baino gehiagotan kazetari talde nagusiek hartutako bakarra izateagatik
- 60 urte dira FIPko karneta munduan ospe handiena duen akreditazio profesionala bihurtu zela.
- Gatazka eremuetara doazen kazetari askori lagundu die egoera zailetatik onik ateratzen, soldaduen, polizien edo funtzionarioen aurrean.
- Herrialde askotan kazetarientzat lagungarria da hainbat gertakaritara, topaketa ofizialetara eta abarretara sartzeko.
- Txartela duten kazetariak abantailak dituzte Europar Batasunak eta Nazio Batuen agentziek ofizialki onartzen dutelako.

2.3. ELKARGO EDO KOLEGIO PROFESIONALAK

- Nazioarte mailan ohikoa ez den ereduak dira.
- Prentsa elkarte gehienak ez bezala, autonomia erkidego mailan daude eraturik.
- Zuzenbide publikoko erakundeak dira, eta horregatik:
 - Berezko estatutuek daude arauturik.
 - Ebazpenek eraginkortasun orokorra dute (haien lurraldeko kazetari guztiei eragiten diete).
 - Bere barruan hartzen diren erabakiak, Administrazioarekiko auzi prozeduraren bidez baino ezin dira errekurritu.
- Gaur egun, Kazetarien Elkargo Profesionalak bederatzi Autonomia Erkidegotan daude: Katalunia, Galizia, Murtzia, Andaluzia, Gaztela eta Leon, Euskadi, Errioxa, Asturias, eta, eraturiko azkena, Nafarroakoa (2017an).

Kazetarien Elkargo Profesionalen Sarea

- 2018an, guztien artean osatutako Kazetarien Elkargo Profesionalen Sarea aurkeztu zen.
- Haien esanetan, sare horrek kolegiaturik dauden 7.000 profesional baino gehiagori aukera emango die "sareko edozein elkargok bultzatutako prestakuntza ekimen eta bestelako ekimen guztiez baliatzeko".
- Era berean, "erakunde publikoekiko solaskide ofizial bihurtuko da komunikazioko profesionalen eskubideak defendatzean eta, hala dagokionean, horien urraketa salatzean".
- Berrikuntza gisa, Sareak Kazetarien Elkargo guztien agiri edo txartel bat sortu du, lanbidearen erregistro bateratua ezartzeko lehen urrats bezala.
- Bere aldarrikapenen artean, gainera, lanbide jardunerako titulazioa eskatzea edo lan prekarietatearen eta intrusismoaren aurka borrokatzea daude.

Kataluniako Kazetarien Elkargo Profesionala:

- Estatuan eratutako lehena izan zen, eta sortu aurretik bere lurraldean zeuden probintzia mailako elkarte gehienak bildu zituen bere baitan.
- 1985ean sortu zen, Kataluniako Parlamentuak onartutako lege baten bidez. Lege horren helburua zen Katalunian zeuden prentsa elkarteak erakunde berean elkartzea.
- Lege horretan, beste elkargo batzuetan bezala, nahitaezko titulazioa eta elkargoko kidetza aurreikusten ziren.
- Lege horren aurkako helegitea jarri zuen Espainiako Herriaren Defendatzaileak, argudiatuz titulazioa eskatzeak eta elkargoko kidetza derrigorrezkoak izateak, Espainiako Konstituzioaren 20.1 artikuluan aitortutako adierazpen askatasuna urratzen zuela, titulurik gabekoei eta kolegiatu gabeei oinarrizko eskubide horretaz baliatzea galarazten zitzaielako.
- Auzitegi Konstituzionalaren Herriaren Defendatzailearen aldeko epaia aurreikusita, Kataluniako Parlamentuak berak legea erreformatu zuen, eta baztertu egin zuen titulazioaren eta elkargoko kide izatearen nahitaezkotasuna eta, horrenbestez, gaur egunko kazetarien elkargoek antza handiagoa dute elkarte pribatu arruntekin berezko elkargo profesionalekin baino.
- Gaur egun, 3.500 kide baino gehiago ditu eta Nazioarteko Kazetarien Federazioaren partaidea da.
- Bere kode deontologikoa (1992) Estatuko eraginkortasun orokorreko lehenengoa izan zen (Kataluniako kazetari guztientzat).
- Halaber, Estatuko lehen prentsa kontseilua ere sortu du, Kataluniako Informazioaren Kontseilua.

Kataluniako Kazetarien Elkargo Profesionalaren zeregin nagusiak:

- Kazetarien lan baldintzak ezagutzea eta hobetzea.
- Herritar guztiei bermatutako informazio eta adierazpen askatasunen eskubideak defendatzea.
- Herritarrek egiazkoa informazio, independentea, kontrastatua eta etikoa jasotzeko duten eskubidea defendatzea.
- Elkargokideei zerbitzu profesionalak eskaintzea, adibidez, defentsa juridikoa, aholkularitza teknologikoa edo fiskala.

Euskal Kazetarien Elkargoa:

- 2012an Euskal Kazetarien Elkargoa sortzeko legea onartu zen Eusko Legebiltzarrean, profesional askoren aspaldiko egitasmo zaharra.
- Elkargoko kide egiteari dagokionez, legeak honako hau dio hitzez hitz: "Euskal Kazetarien Elkargoak Informazio Zientzietako unibertsitate titulua, Kazetaritza edo Ikus entzunezko Komunikazioko adarretan, edo baliokidetzat hartutako titulazioa duten profesionalak bilduko ditu".
- 2014an eratu zen.
- Nahiz eta sortu zenean Euskal Kazetarien Elkarte desegiteko aukera aurreikusten zen, barruan zeuden profesionalak Elkargoko kide bihurtuz, gaur egun bi erakundeek batera dira.